

Sygn. akt V S 70/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2014 r.

**Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny**

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Tomasz Pidzik (spr)
Sędziowie	SA Janusz Kiercz SO del. Tatiana Kania

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi	A. R., D. R. i J. R.
przeciwko	Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w (...)

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zawisłej przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt XIV GC 165/14

### **postanawia:**

1. stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w (...) sygn. akt XIV GC 165/14;
2. przyznać skarżącym A. R., D. R. i J. R. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) sumy pieniężne w kwotach po 4 000 zł (cztery tysiące złotych);
3. oddalić żądanie skargi w pozostałym zakresie;
4. zwrócić skarżącym kwoty po 100 zł (sto złotych) uiszczone tytułem opłat sądowych od skargi;
5. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) na rzecz powodów kwotę 171 zł (sto siedemdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V S 70/14

## UZASADNIENIE

W dniu 14 kwietnia 2014 roku powodowie A. R., D. R. i J. R. złożyli skargę na przewlekłość postępowania w sprawie, zawisłej przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt XIV GC 165/14. W skardze tej domagali się także zasądzenia od

Skarbu Państwa kwoty 20 000 złotych oraz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 złotych.

W uzasadnieniu skargi wskazali, że w dniu 12 lutego 2013 roku wnieśli przeciwko pozwanej (...) Ltd w Irlandii pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty na kwotę 253 880,01 złotych wraz z ustawowymi odsetkami. W dniu 6 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w (...) wydał europejski nakaz zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu. Z informacji uzyskanych telefonicznie przez pracownika kancelarii reprezentującej powodów w sprawie wynikało, iż do Sądu wpłynęło pismo pozwanej, które zostało skierowane do tłumaczenia.

W dniu 31 lipca 2013 roku powodowie złożyli do Sądu pismo wzywające do udzielenia informacji o stanie sprawy, w tym w szczególności czy pozwana w ustawowym terminie złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty. W trakcie kolejnych rozmów telefonicznych ustalono, iż tłumaczenie pisma strony pozwanej zostało zlecone Pani N. D., a nadto że w aktach nie ma kopii ani odpisu tego pisma.

Strona powodowa z własnej inicjatywy ustaliła dane kontaktowe tłumacza. W rozmowie telefonicznej przeprowadzonej z Panią N. D. dowiedziała się, że tłumaczenie złożono w Sądzie Okręgowym w (...) już w czerwcu 2013 roku.

W piśmie z 25 września 2013 roku strona powodowa po raz kolejny zwróciła się do Sądu z prośbą o wyjaśnienie zaistniałych okoliczności, wskazując jednocześnie dane kontaktowe tłumacza.

W dniu 30 października 2013 roku z inicjatywy strony powodowej odbyło się spotkanie z Przewodniczącą Wydziału XIV Sądu Okręgowego, na którym wskazano, iż pismo pozwanej przesłane do tłumaczenia zostało prawdopodobnie zgubione. Ustalono wówczas, że strona powodowa ponownie złoży dokumenty wskazane w pozwie wraz z tłumaczeniem, co pozwoli nadać sprawie właściwy bieg.

Po złożeniu tłumaczenia dowodów, Sąd Okręgowy ponownie przesłał dokumenty do pozwanej. W dniu 26 lutego 2014 roku pozwana złożyła pismo z wnioskiem o umorzenie postępowania z uwagi na przeprowadzone względem niej postępowanie upadłościowe. Pismo to zostało przesłane powodom dopiero w dniu 10 kwietnia 2014 roku, po kolejnym ponagleniu z ich strony.

W odpowiedzi na skargę Wiceprezes Sądu Okręgowego w (...), wniósł o jej odrzucenie z powodu zakończenia postępowania w przedmiocie wydania europejskiego nakazu zapłaty i przekazania (wskutek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty) sprawy do rozpoznania w postępowaniu zwykłym, zaś w innym razie o jej oddalenie.

### ***Rozpoznając skargę Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:***

skarga złożona przez powodów w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki zasługuje na uwzględnienie.

Analiza akt sprawy wskazuje przeto, iż zarzuty podniesione w skardze zasługują w przeważającej mierze na uwzględnienie, a czynności przedsiębrane w przedmiotowym okresie przez Sąd Okręgowy w (...) nie były podejmowane terminowo i bez nieuzasadnionej zwłoki.

W pierwszej kolejności należy jednak odnieść się do odpowiedzi na skargę sporządzoną przez Wiceprezesa Sądu Okręgowego w (...) w której w pierwszym rzędzie zawarto wniosek o jej odrzucenie. Argumentacja odpowiedzi na skargę, zgodnie z którą zakończenie danego etapu postępowania skutkuje brakiem możliwości uwzględnienia skargi o stwierdzenie przewlekłości zaistniałej na zamkniętym już etapie postępowania, nie zasługuje zdaniem Sądu Apelacyjnego na uwzględnienie. W tej mierze należy odwołać się do wywodów zawartych w uzasadnieniu uchwały 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 20013 roku, sygn. akt III SPZP 1/13, które Sąd Apelacyjny w obecnym składzie w całości podziela. W uchwale tej, przywołując bogate orzecznictwo Europejskiego Trybunału

Praw Człowieka oraz odwołując się do założeń przedmiotowej ustawy, w sposób jednoznaczny rozstrzygnięto dotychczasowe rozbieżności zarysowane w orzecznictwie Sadu Najwyższego i sądów powszechnych, opowiadając się za stanowiskiem w myśl którego, przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania jest badanie podniesionego przez składającego skargę zarzutu, iż doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia, niezależnie od tego czy aktualnie sprawa znajduje się już w kolejnej fazie tego postępowania. W konsekwencji stwierdzono, iż zwłoka w podejmowaniu czynności procesowych w sprawie, zaistniała w dowolnym momencie postępowania rzutuje na cały jego przebieg i w konsekwencji może spowodować uznanie, że postępowania w sprawie trwa dłużej niż to konieczne w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy, choć aktualnie znajduje się już ona na zupełnie innym etapie. Z tej przyczyny argument, iż skoro sprawa w przedmiocie wydania europejskiego nakazu zapłaty została niejako „przeniesiona” (wskutek zarządzenia przewodniczącego z 3.04.2014 roku) do postępowania zwykłego, a zarzuty skargi dotyczyły w większości postępowania mającego na celu wydanie tego nakazu, nie zasługiwał na uwzględnienie. Okoliczność, iż sprawa na skutek sprzeciwu pozwanej została przekazana do rozpoznania w trybie zwykłym nie stała zatem na przeszkodzie ocenie terminowości czynności podejmowanych w związku z wydaniem ENZ. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 2004, Nr 179, poz. 1843) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu którego skarga dotyczy nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd,

w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Odnosząc treść powyższej regulacji do okoliczności faktycznych sprawy stwierdzić należało, iż fakt wystąpienia przewlekłości postępowania nie mógł budzić wątpliwości. Jakkolwiek stan ten powstał częściowo na skutek okoliczności niezależnych od Sądu (prawdopodobnie wskutek zagubienia pisma pozwanej sporządzonego w języku angielskim a przekazanego do tłumaczenia Pani N. D.) tym niemniej wynika stąd zwłokę, przypisać należy Sądowi Okręgowemu w (...) przed którym toczyło się postępowanie, a który zaniechał podjęcia czynności mających na celu zdyscyplinowanie tłumacza o zwrot dokumentów oraz wyjaśnienie losów przesyłki zawierającej ich tłumaczenie.

Mimo bowiem formalnego skierowania do tłumacza dwóch ponagleń o zwrot przekazanych dokumentów (pierwsze z dnia 14 czerwca 2013 roku, drugie z 31 lipca 2013 roku) brak w aktach sprawy śladów jakichkolwiek innych działań mających na celu wyjaśnienie przyczyn zwłoki w złożeniu przez Panią N. D. tłumaczeń nadesłanych przez pozwaną pism procesowych i to pomimo przesłania do Sądu przez stronę powodową dwóch pism w których domagała się niezwłocznego podjęcia czynności w sprawie i informowała Sąd o wyniku rozmów telefonicznych przeprowadzonych z tłumaczem. Pomimo tych ponagleń Sąd Okręgowy nie podjął żadnej próby mającej na celu wyjaśnienie losów przesyłki zawierającej pismo przekazane do tłumaczenia a o tym, że została ona skierowana przez tłumacza do Sądu i prawdopodobnie zagubiona, pozyskał wiedzę jedynie z pisma powódki. Próbę nawiązania kontaktu z tłumaczem Sąd winien był podjąć już po wysłaniu pierwszego, bezskutecznego ponaglenia o zwrot dokumentów, skoro tłumacz nawet na nie odpowiedział.

Kolejna czynność Sądu w postaci wezwania powoda do usunięcia braków formalnych pozwu poprzez przedłożenie załączników dołączonych do pozwu wraz tłumaczeniem dla strony przeciwnej, została podjęta dopiero w dniu 26 listopada 2013 roku tj. po upływie prawie czterech miesięcy od daty ostatniej aktywności. Nota bene takie działanie trudno uznać za prawidłowe, w sytuacji gdy nie podjęto czynności mających na celu ustalenie skuteczności doręczenia europejskiego nakazu zapłaty (dokonanego w trybie art. 4 ust. 3 Rozporządzenia nr 1393/2007), od czego uzależniona była w ogóle ocena celowości dalszych czynności podejmowanych w sprawie. Brak jest także w aktach sprawy dowodu potwierdzającego doręczenie stronie pozwanej wskazanych zarządzeniem dokumentów (w tym europejskiego nakazu

zapłaty z dnia 3 marca 2013 roku, którego odpis po raz wtóry polecono doręczyć stronie pozwanej w dniu 13 stycznia 2014 roku – k. 73), co uniemożliwia ustalenie, czy sprzeciw wniesiony przez pozwaną w dniu 24 lutego 2014 roku został złożony w terminie określonym w art. 16 ust. 1 i 2 Rozporządzenia (WE) NR 1896/2006 ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty.

Nadto, w tym samym dniu co sprzeciw od ENZ, tj. 24 lutego 2014 roku, pozwana skierowała do sądu pismo, w którym wносиła o umorzenie postępowania wskutek upadłości orzeczonej przez Sąd Państwa jej siedziby. Odpis przedmiotowego pisma polecono doręczyć stronie powodowej dopiero po upływie przeszło 6 tygodni.

Opis powyższych czynności, wskazuje że w sprawie wystąpiła przewlekłość postępowania. Jednocześnie z odpowiedzi Wiceprezesa Sądu Okręgowego na skargę nie wynika, aby beczynność Sądu przez wskazany okres była w jakikolwiek sposób usprawiedliwiona. Nie można też uznać, aby do wystąpienia przewlekłości przyczyniła się strona skarżąca, która sygnalizowała Sądowi konieczność przedsięwzięcia określonych czynności. Skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w (...) była więc uzasadniona.

Uwzględniając żądanie skarżących i stwierdzając przewlekłość niniejszego postępowania w oparciu o treść art. 12 ust. 4 Sąd przyznał skarżącym od Skarbu Państwa sumy pieniężne w wysokości 4.000 złotych uznając, iż będą one adekwatną rekompensatą za zaistniałą w sprawie przewlekłość postępowania. Mając zatem na względzie przedmiot sprawy, która nie jest skomplikowana pod względem prawnym, jej znaczenie dla skarżących oraz okres wyczekiwania na podjęcie przez Sąd orzekający określonych działań, Sąd ustalił wysokość należnych skarżącym sum pieniężnych na 4.000 złotych.

W ocenie Sądu kwota 20.000 złotych, jakiej żądali skarżący jest znacznie wygórowana, biorąc pod uwagę przede wszystkim częściowo niezależne od sędziego referenta okoliczności niniejszej sprawy jak i okres w jakim została stwierdzona przewlekłość postępowania.

Z wyżej wymienionych przyczyn skarga w pozostałej części na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy podlegała oddaleniu.

O zwrocie opłaty od skargi orzeczono na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy.

O kosztach zastępstwa procesowego, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powodów będącego radcą prawnym w kwocie 120 złotych oraz opłata skarbową od trzech pełnomocnictw w wysokości 51 złotych, orzeczono na mocy § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, z późn. zm.) i art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej.

(...)

1. (...)

-.

• (...);

• (...);

2. (...),

3. (...).

(...):